

16 коп.

ФУТБОЛ 71

ФУТБОЛ
71

Довідник-календар

XXXIII
чемпіонат СРСР

6—9—2
155—71М

Київський поліграфічний комбінат

«ЗДОРОВ'Я»

КИЇВ — 1971

Клубні турніри

Бурхливий розквіт футболу на нашому континенті розширив інтернаціональні зв'язки і сприяв виникненню цілого ряду міжнародних турнірів, найвизначнішими з яких стали два: Кубок чемпіонів і Кубок кубків. Обидва розігруються за однаковою системою,

сприяють обмінові футбольними ідеями, твердо ввійшли до міжнародного календаря. Але є між ними і відмінність: Кубок чемпіонів на п'ять років «старший» від Кубка кубків.

Історія футболу пам'ятає команди-переможниці. З 1956 р. було проведено 15 розіграшів Кубка чемпіонів. Здобували його лише сім клубів: 1956—1960 і 1966 рр. — «Реал» (Іспанія); 1961, 1962 рр. — «Бенфіка» (Португалія); 1963, 1969 рр. — «Мілан» (Італія); 1964, 1965 рр. — «Інтернаціонале» (Італія); 1967 р. — «Селтік» (Шотландія); 1968 р. — «Манчестер Юнайтед» (Англія); 1970 р. — «Фейєноорд» (Голландія).

За Кубок кубків команди змагалися 10 разів. Ось хто здобував приз: 1961 р. — «Фіорентіна» (Італія); 1962 р. — «Атлетіко» (Іспанія); 1963 р. — «Тоттенхем» (Англія); 1964 р. — «Спортінг» (Португалія); 1965 р. — «Вест Хем Юнайтед» (Англія); 1966 р. — «Боруссія» (ФРН); 1967 р. — «Баварія» (ФРН); 1968 р. — «Мілан» (Італія); 1969 р. — «Слован» (Чехословаччина); 1970 р. — «Манчестер Сіті» (Англія).

Розіграш кубків у сезоні 1970—1971 рр. проходить за установленним порядком: олімпійська система з вибуванням після двох матчів.

Кубок чемпіонів — основний критерій класифікації європейських клубних команд. У боротьбу за цей приз включилися 33 команди. Щоб лишилося 32 клуби (необхідне для олімпійської системи число), було проведено два відбірних матчі між командами «Аустрія» (Австрія) і «Левські» (Болгарія). Підсумок поєдинків — 4 : 3 на користь австрійців. Ігри $\frac{1}{16}$ фіналу «відсіяли» половину претендентів. При цьому в зустрічах лише однієї пари команд перевага переможця була мінімальна (в один м'яч), у тринадцяти пар — у два та більше голів. У двох випадках довелося вдатися до правила переважної оцінки м'ячів, забитих на полі суперників. З цього правила скористалися клуби «Базель» (Швейцарія) і УТА (Румунія). Матчі $\frac{1}{8}$ фіналу особливих сенсацій не принесли, результати поєдинків можна вважати закономірними. Але в зустрічах «Евертон» (Англія) — «Боруссія» (ФРН) довелося застосувати правило «десяти пенальті». Перемогу здобули англійці (4 : 3).

Вісім претендентів на Кубок, що лишилися, гратимуть у таких парах: «Карл Цейс» (НДР) — «Црвена звезда» (Югославія); «Аякс» (Голландія) — «Селтік» (Шотландія); «Евертон» (Англія) — «Панатінаїкос» (Греція); «Атлетіко» (Іспанія) — «Легія» (Польща). Після тривалого антракту чвертьфіналісти зустрінуться 10 і 24 березня 1971 р. Півфінали відбудуться 14 і 28 квітня 1971 р.

Кубок кубків виявився рекордним за кількістю учасників. Турнір зібрав 34 команди. До їхнього складу потрапило кілька «новачків».

Попередні ігри принесли деякі несподівані результати, а саме: «Манчестер Сіті» (Англія) — «Лінфілд» (Північна Ірландія) — 2:2, «Форвертс» (НДР) — «Болонья» (Італія) — 1:1, «Ендховен» (Голландія) — «Готвальдов» (Чехословаччина) — 2:2. У підсумку, за правилом переважної оцінки голів, переможцями визнано три команди, вказані першими.

Зустрічі «Гонвед» (Угорщина) — «Абердін» (Шотландія) теж закінчилися з нічийним підсумком (4:4), але гору взяли угорці, які краще виконали додаткові пенальті (5:4).

Боротьба команд у матчах 1/8 фіналу була дуже вперта. Виняток становила пара «Гурнік» (Польща) — «Гезтепе» (Туреччина). Тут перемога поляків з рахунком 4:0 ні в кого не викликала подиву.

Нині настає вирішальна фаза змагань. У чвертьфінал вийшли вісім клубів. Ось в які пари звів їх жереб: «Гурнік» (Польща) — «Манчестер Сіті» (Англія); «Ендховен» (Голландія) — «Форвертс» (НДР); «Брюгге» (Бельгія) — «Челсі» (Англія); «Реал» (Іспанія) — «Кардіфф» (Уельс). Ці поєдинки відбудуться в березні 1971 р. Фінал призначено на 19 травня 1971 р. в Афінах.

Наводимо результати зустрічей наших футболістів у турнірах європейських клубних команд.

Кубок чемпіонів

У розіграші брали участь три радянські команди: переможець першості СРСР 1965 р. «Торпедо» (Москва), чемпіон 1966 і 1968 рр. — «Динамо» (Київ), володар золотих медалей 1969 р. — «Спартак» (Москва).

1966 р.
28 вересня. Мілан. «Торпедо» М. — «Інтернаціонале» (Італія) — 0:1
12 жовтня. Москва. —>— —>— — 0:0

1967 р.
20 вересня. Глазго. «Динамо» К. — «Селтік» (Шотландія) — 2:1
4 жовтня. Київ. —>— —>— — 1:1
17 листопада. Київ. —>— — «Гурнік» (Польща) — 1:2
29 листопада. Хожув. —>— —>— — 1:1

1969 р.
16 вересня. Відень. «Динамо» К. — «Аустрія» (Австрія) — 2:1
1 жовтня. Київ. —>— —>— — 3:1
12 листопада. Київ. —>— — «Фіорентіна» (Італія) — 1:2
26 листопада. Флоренція. —>— —>— — 0:0

1970 р.
16 вересня. Москва. «Спартак» М. — «Базель» (Швейцарія) — 3:2
30 вересня. Базель. —>— —>— — 1:2

Кубок кубків

За цей приз змагалися чотири радянських команди: володарі Кубка СРСР 1964 р. «Динамо» (Київ) і 1965 р. — «Спартак» (Москва), фіналіст розіграшу Кубка СРСР 1966 р. і володар призу 1968 р. — «Торпедо» (Москва), кубковий переможець 1969 р. — «Карпати» (Львів).

1965 р.
2 вересня. Колрейн. «Динамо» К. — «Колрейн» (Півн. Ірландія) — 6:1
8 вересня. Київ. —>— —>— — 4:0
24 жовтня. Тронхейм. —>— — «Русенборг» (Норвегія) — 4:1
27 жовтня. Київ. —>— —>— — 2:0

1966 р.
12 січня. Глазго. «Динамо» К. — «Селтік» (Шотландія) — 0:3
26 січня. Тбілісі. —>— —>— — 1:1
28 вересня. Белград. «Спартак» М. — ОФК (Югославія) — 3:1
5 жовтня. Москва. —>— —>— — 3:0
9 листопада. Москва. —>— — «Рapid» (Австрія) — 1:1
8 грудня. Відень. —>— —>— — 0:1

1967 р.
20 вересня. Москва. «Торпедо» М. — «Мотор» (НДР) — 0:0
4 жовтня. Цвіккау. —>— —>— — 1:0
25 листопада. Ташкент. —>— — «Спартак» (ЧССР) — 3:0
30 листопада. Трнава. —>— —>— — 3:1

1968 р.
6 березня. Кардіфф. «Торпедо» М. — «Кардіфф» (Уельс) — 0:1
19 березня. Ташкент. —>— —>— — 1:0
3 квітня. Аугсбург. —>— —>— — 0:1

1969 р.
27 серпня. Відень. «Торпедо» М. — «Рapid» (Австрія) — 0:0
3 вересня. Москва. —>— —>— — 1:1

1970 р.
16 вересня. Львів. «Карпати» Л. — «Стяуа» (Румунія) — 0:1
30 вересня. Бухарест. —>— —>— — 3:3

У черговому розіграші Кубка чемпіонів 1971—1972 рр. виступатиме чемпіон СРСР — команда ЦСКА, а Кубок кубків виборюватиме володар Кубка СРСР 1970 р. «Динамо» (Москва).

«Кубок ярмарків»

Турнір, відомий під назвою «Кубок ярмарків», було започатковано 1955 р. За задумом організаційного комітету в турнірі мали виступати збірні команди міст, які проводять промислові й торговельні ярмарки, а матчі відбуватися в період ярмарків.

З роками назва «Кубок ярмарків» стала суто умовна. Нині, згідно з положенням про турнір, у ньому може виступати не більше чотирьох клубів з однієї європейської країни, а загальна кількість учасників не повинна перевищувати 64. Проте число бажаючих сягає дев'яноста. Оргкомітет вирішує, чиє прохання задовольнити, кому відмовити. Заявляють учасників національні федерації футболу. Кубок ярмарків розігрують за олімпійською системою (дві зустрічі на своєму і чужому полях).

Нинішнього сезону змагання проводяться втринадцяте. Попередні ігри принесли чимало несподіванок. Вже вибули з розіграшу такі відомі клуби, як італійський «Інтер», югославський «Партизан», шотландський «Рейнджерс», угорський «Ференцварош», іспанська «Барселона», англійський «Ньюкасл» та інші. До завершальної стадії вишло вісім претендентів, яких жереб розподілив у чвертьфіналі на такі пари:

- «Арсенал» (Англія) — «Кельн» (ФРН),
- «Віторія» (Португалія) — «Лідс» (Англія),
- «Ліверпуль» (Англія) — «Баварія» (ФРН),
- «Ювентус» (Італія) — «Енсхеде» (Голландія).

Зустрічі відбудуться 8 і 22 березня 1971 р.

Європейська спілка футбольних асоціацій ухвалила реорганізувати турнір і дати йому ім'я «Кубок УЕФА». Звістка про те, що в наступному турнірі (восени 1971 р.) візьмуть участь представники Радянського Союзу — московський «Спартак» і «Динамо» (Тбілісі), викликала особливий інтерес не тільки в спортивній громадськості нашої країни, але й за рубежом.

Володарі «Кубка ярмарків»

- 1955—1958 рр.— «Барселона» (Іспанія)
- 1958—1960 рр.— «Барселона» (Іспанія)
- 1961 р.— «Рома» (Італія)

- 1962 р.— «Валенсія» (Іспанія)
- 1963 р.— «Валенсія» (Іспанія)
- 1964 р.— «Сарагоса» (Іспанія)
- 1965 р.— «Ференцварош» (Угорщина)
- 1966 р.— «Барселона» (Іспанія)
- 1967 р.— «Динамо» (Югославія)
- 1968 р.— «Лідс» (Англія)
- 1969 р.— «Ньюкасл» (Англія)
- 1970 р.— «Арсенал» (Англія).

І. МИРОНОВ

ЗМІСТ

ЗДОБУТКИ І СПОДІВАННЯ	3
XXXIII ПЕРШІСТЬ РАДЯНСЬКОГО СОЮЗУ	4
ГОЛИ І БОМБАРДИРИ	6
ПІДСУМКОВІ ТАБЛИЦІ XXXII ЧЕМПІОНАТУ СРСР	8
ВОЛОДАРИ ПОЧЕСНИХ НАГОРОД	14
АЛЬБЕРТ ШЕСТЕРНЬОВ — ФУТБОЛІСТ № 1	16
ФУТБОЛЬНА ГВАРДІЯ	16
ЦСКА — ЧЕМПІОН СРСР	18
НАЙКРАЩІ АРБІТРИ	19
ДРУГЕ СХОДЖЕННЯ «КАРПАТ»	20
НА ПРИЗ МІЛЬЙОНІВ	23
ЛАУРЕАТ «ЗОЛОТОГО КОЛОСА»	24
«КУБОК ЮНОСТІ»	24
«КУБОК НАДІЇ»	24
ЧЕМПІОНСЬКИЙ РІК «МЕТАЛУРГА»	25
ПЕРШІСТЬ РЕСПУБЛІКИ СЕРЕД КОЛЕКТИВІВ ФІЗКУЛЬТУРИ	26
КУБОК УРСР	27
ЧЕМПІОНИ РЕСПУБЛІКАНСЬКИХ РАД ДСТ	27
ЗМАГАННЯ ЮНАКІВ	27
ПІДСУМКИ ЧЕМПІОНАТУ СВІТУ 1970 р.	28
РЕЗУЛЬТАТИ ЗАКЛЮЧНИХ ЗУСТРІЧЕЙ	28
ГРАВЦІ, АРБІТРИ, ГЛЯДАЧІ	30
ПЕЛЕ, ПЕЛЕ, ПЕЛЕ...	32
НА ПОРОЗІ XX ОЛІМПІАДИ	32
НА ЄВРОПЕЙСЬКОМУ РІВНІ	34

ГЕРОЇ ЄВРОПЕЙСЬКОГО «ФУТБОЛА — 70»	41
ВОЛОДАРИ «ЗОЛОТОГО М'ЯЧА»	41
ПРИЗИ СНАЙПЕРАМ ФУТБОЛА	42
ВДОМА І ЗА РУБЕЖЕМ	42
МОЛОДІЖНИЙ ТУРНІР УЕФА	45
РАДЯНСЬКІ СУДДІ — АРБІТРИ ФІФА	46
СКЛАДИ КОМАНД ВИЩОЇ ЛІГИ	46
КАЛЕНДАР ІГОР ПЕРШОСТІ СРСР	55
ВИЩА ЛІГА. ПЕРШЕ КОЛО	55
СКЛАДИ УКРАЇНСЬКИХ КОМАНД ПЕРШОЇ ЛІГИ	57
КАЛЕНДАР ІГОР ПЕРШОСТІ СРСР	59
ПЕРША ЛІГА. ПЕРШЕ КОЛО	59
ДРУГЕ КОЛО	63
СКЛАДИ КОМАНД ДРУГОЇ ЛІГИ (ПЕРША ЗОНА)	67
КАЛЕНДАР ІГОР ПЕРШОСТІ СРСР	77
ДРУГА ЛІГА. (ПЕРША ЗОНА). ПЕРШЕ КОЛО	77
КАЛЕНДАР ІГОР КУБКА СРСР 1971 р.	82

Составитель *Петр Иванович Безносенко*

Ф У Т Б О Л — 71 (справочник-календарь)

(На украинском языке)

Редактор **І. К. Мойсеев**

Оформлення художника **В. І. Гармаша**

Художній редактор **М. Ф. Кормило**

Технічний редактор **В. П. Бойко**

Коректори **Н. М. Радченко, І. Ф. Василенко**

БФ 09149. Зам. 1—632. Здано до набору 2.III 1971 р. Підписано до друку 30.III 1971 р. Формат 70×108^{1/32}. Тираж 200.000. Обл.-видавн. арк. 4,75. Фіз. друк. арк. 2,75. Умовн. друк. арк. 3,85. Папір № 3. Ціна 16 коп.

Видавництво «Здоров'я», м. Київ, вул. Кірова, 7.

Київський поліграфічний комбінат Комітету по пресі при Раді Міністрів УРСР, вул. Довженка, 3.